

Horia Gârbea

BUMERÁNG

— *válogatott versek* —

Demény Péter fordítása

KALLIGRAM — BOOKART

2022

A fordítás alapjául szolgáló művek:

Horia Gârbea: *Ceasornicarul*

(Az órásmester) Editura Neuma, Apahida, 2020

Horia Gârbea: *Amintiri cu poduri*

(Emlékek hidakkal) Editura Neuma, Apahida, 2021

Támogató a Romániai Magyar Demokrata Szövetség
és a Communitas Alapítvány

Készült a Romániai Írószövetség román–magyar
fordítói programja keretében.

Copyright © Horia Gârbea, 2022

Hungarian translation © Demény Péter, 2022

© Bookart, Pesti Kalligram 2022

Kalligram > ISBN 978-963-468-360-5

Bookart > ISBN 978-606-8994-55-0

A Ceasornicarul
(Az órásmester) című kötetből

kezdetben

17 évesen a vers megrémít

20 évesen úgy szereted mint egy kamasz

25 évesen nem akarsz mást mint birtokolni

30 évesen undorodsz tőle – milyen közönséges szerető

33 évesen megérted és megbocsátasz neki

40 évesen megveregetheted a hátát mint egy öreg lóét

45 évesen el is felejtetted

48 évesen meghívod vacsorázni a városba

és még hány más arca van

hány más életkora

hány története

ha még van idő

ha még van

utazás

kérek egy jegyet efiriába
nem adnak
ugyan mit keresnél te efiriában
már hosszú évek óta
nem ment arra vonat
és ki a fene vagy te
hogymen efiriába menj

kérek egy jegyet efiriába
nem adnak semmit
kérem a visszajárót
nem adják
kérem a pénzem
nem adnak semmit

ki ez az alak hogy efiriába akar menni
várjál még egyáltalán nem javasoljuk
messze van veszélyek leselkednek rád
mit tudsz te erről
inkább vegyél egy jegyet
motruba mizilre
hová jutnánk ha
mindannyian efiriába jutnánk
kérek egy jegyet efiriába

szidnak gyaláznak lökdösnek megütnek
az utazók a vasutasok a váltóőrök mind
hol töltöttem a szabadságot
kérdézi flegmán
a nagy inkvizitor
efiriában voltam
és miért nem szóltál
kérdézi flegmán a nagy inkvizitor
megkértelek volna hogy hozz
néhány kavicsot a partról

zsebemből előveszem a néhány
tűzforró kavicsot
nyújtom elveszi
oda se néz
vigyázz ha legközelebb
efiriába mész
messze van veszélyes
oroszlánok vannak ott

hely nélkül

gyújtasz tüzet az erdőben?

nem

szennyezed hazánk folyóit?

nem

narkózol? sátánista vagy?

zoofil vagy? nekrofil? hitehagyott?

mindent tagadok

szektás vagy materialista

pénzhamisító azokkal vagy?

soha válaszolom

dohányzol? nem

pénzben kártyázol? eszemben sincs

gyalázod a szüleid?

vered a gyerekeid?

kivívod isten haragját?

álomban sem jutna eszembe

akkor tűnj a mennybe

menj egyedül a mennybe

menj anyádba innen

tűnj el innen rögtön

itt nincs hely

a hozzád hasonlóknak

menazséria

micsoda édes élet
vén vízilónak lenni
egy vidéki
cirkuszban

mindig mindenki a legfinomabb
héjakat dobja neked
tieid a legillatosabb
maradékok
víz van bőségesen
mintha soha nem lett volna
a víznek ilyen
jó íze

milyen jó nem tudni már
a dzsungel veszélyeit
az úszást
a bosszantó halak közt
itt a hűvös szalmaszálak
kellemes kávészínű
penészillatot árasztanak
milyen jó vénnek lenni
még vasárnap sem kell
a ketrecből kilépni

hogy bűzölőgnél te is
vén víziló módjára
olyan erősen
hogy békén hagyna mindenki

a film melyet láttam már

kár hogy csak egyszer
halhatunk meg
pedig a legrosszabb
előadásokat is
többször próbálják el

mi lehetett isten
fejében amikor
egyetlen halált
adott

mennyire szeretnéd
elpróbálni
a legapróbb részletig
tökéletesíteni
kiabálva hogy ez nem volt jó
vagy éppen ellenkezőleg
hogy ez már valami
hogy változtatnád az öngyilkosság
műveleteit mint a nyaralás helyszínét
mint a nőket

ha halálomnak
mindig más nézői lennének
akkora lelkesedéssel
játszanám és mindőjük
kritikáját elolvasnám

százszor is

kérdés

két macskám van
az egyik fehér fekete csíkokkal
a másik fekete hamuszürke csíkokkal
nem téveszthetem össze őket

egyikük este
másikuk csak reggel
bújuk mellém
mindkettő tudja hogy
fiatal és
túl fog élni engem

mindkettő kényeskedik
tekergeti a farkát
megköszönik
a mindennapi ételt
és szemükkel kérdezik
mindketten hogy
mikor
mikor

a karonai utazó

karonán átment egy
kissé rongyos alak
nem nézett senkire
nem köszönt senkinek
kissé gyanús alak
mondták utána a lakosok
fütyültek utána a rendőrök
a tűzoltók így utána
talán felgyújt
bennünket utána

karonából
kijött az a rongyos
gyanús alak
nem nézett senkire
nem köszönt senkinek
minden lakos követte
mindenki még a gyermekek is
azt suttozták egymás közt
utána ki tudja ki ez
ki tudja hová megy

karona már rég eltűnt
és még mindig követték
azt a különös embert
mindenki azt suttogta utána
ki tudja mit akarhat még
ki tudja
milyen tervei vannak
vicsorogtak utána

és így folytatták míg dörgés hallatszott
míg a villám cikázott az égen
amivel az istenek kékes hamuvá
üveges salagolyókká
nem változtatták karonát

amíg felérsz

azt mondta: fiam
vedd ezt a púpot
ezeket a mankókat
ezt az üvegszemet
és gondolkozz hogy fogod felvinni őket
mert a lift nem működik
a lépcső leszakadt s a csigákat
rég megette a rozsdá

azt mondta: fiam
vedd ezt a puskát
ne feledd a neki való állványt
vidd ezt a negyven ládát is
benne a negyven tölténnyel
és gondold meg hogy viszed fel
mert hátadon a gránáttal teli zsák
és az arcodon a maszk

aztán azt is mondta: fiam
vedd ezt a sok könyvet
vedd azt a sok papírt onnan
a kalamárisokat és
az ólombetűket
gondolkozz hogyan

viszed fel őket
felnéztem és azt mondtam
legyen meg a te akaratod
de tényleg szükséged van
ott fent erre a sok apróságra?

basho háza

basho háza
egy dombon volt

minden részlet számít

hogyan kell bejelenteni egy diadalt

hét hírnököt küldtek szét
a csataterőről
hogyan a diadal hírének hazavigyék

hét hírnök hogyan
elvigye a nagy diadal hírének
egy kis országba

az első azonnal meghalt
mert egy olyan aknára lépett ami
nem tudta hogyan a háborúnak vége van

a második megállt egy fogadóban
evett valamit és olyan rosszul lett
hogyan még a fényes diadal
híre is kiment belőle

a harmadik találkozott egy nővel
már harmincnégy hónapja
nem látott nőt
és a nő azt mondta hogyanha őt elhagyja
csak azért hogyan elvigyen egy hírt
amit amúgy is mindenki tud
akkor ő a torkát elvágja

a negyedik hírnök
bement egy kocsmába
elkiáltotta magát hogy van egy jó híre
elmondta és inni kezdtek mindannyian
amíg el nem felejtették
miért is kezdtek inni
és hát tovább ittak

az ötödik eltévedt
és senki nem látta többé

a hatodik úgy gondolt a nagy hírre
mint valami értékes dologra
célozgatni kezdett egy hatalmas titokra
amit csak ő tud
de egy vasat sem adott senki
hogy ezt megtudja

csak a hetedik hírnök ért
a nagyvárosba
egy kis ország fővárosába
elkiáltotta magát győztünk
óriási közgyűlésre számított
ahol zászlók lobognak és őt
a győzelem hírnökét a karján viszi a tömeg

de akik összegyűltek
azok bizonyítékot követeltek
hogy-hogy csak te értél ide
hogy-hogy csak te tudsz róla
ha kém vagy ellenség vagy
köszönd az égeknek
hogy nem akasztunk fel azonnal
és tűnj el innen a hazugságaiddal együtt
az utolsó hírnök letépte ruháit
megmutatta lőtt sebeit
a bajonettek nyomait és azt kiáltotta
jóemberek
higgyétek el hogy győztünk és ha hazudok
az isten változtasson engem
sziklává

és az isten
– nem tudni miért –
sziklává változtatta
óriási kőszoborra
amelyik éjjel messzire világít
mintha tűzzel lenne beborítva

a tavon

egy tavon voltunk
és úgy tűnt
mintha egyedül lennék
az evezős egyetlen evezőt forgatott
lassan ami úgy volt odafogva
a csónak széléhez
mint valami fakanál
és a csónak siklott előre

egyikünk sem ismert
egyetlen nyelvet sem
melyen megértettük volna egymást
és azt hiszem mindenképpen hallgattunk volna

a csónak egy olyan
hely felé haladt
ahol még sosem jártam
a tóban egy pagoda csillant
és örültem hogy
nem beszéltem az evezős nyelvét
és nem kérdezhetem meg
hová megyünk

pagoda a hegyekben

ha bambusz lennél
oszlopa lehetnél
egy pagodának
a hegyekben

vagy csak egy pipa
amiből egy tanulatlan
öreg naponta
a dohányt vagy
ópiumot szívna

de ha csak egy bambusz lennél
nem érdekelne téged
vajon pipa vagy
vagy oszlop vagy-e

poéma tevékkel

vegyél magadnak néhány tevét
tanácsolta a beduin nem
kell sok legyen hogy
a takarmányozásba tönkremenj
négy-öt elég lesz
elég ha tudod hogy a tieid
hogy akármelyik reggelen
hátukra pakolhatod málhádat
és elindulhatsz északnak

vegyél magadnak néhány hajót
tanácsolta a matróz
nem sokat nehogy belepusztulj az árukba
végső soron elég lesz kettő vagy három
csak tudd őket a kikötőben reggel
és amikor kedved szottyán
pakold meg áruval őket
és indulj el délnek

vegyél magadnak szekereket
mondta a szekeres
egy juhnyáját mondta a munténiai
egy vagy két teherkocsit mondta egy másik
legalább egy helikopter legyen

a tiéd
hogy bármikor elrepülhess
nyugat felé
legyen egy-két
nyugodt kobra
tanácsolta a fakír

egy gyertyát vegyél
mondta a szerzetes ne többet
egy is elég lesz
tudd hogy van és bármikor
meggyújthatod hogy
a fényénél
zsoltárokat olvass

és tudd hogy ha elég
és elalszik semmire sincs már szükséged
mert a zsoltárokat
kívülről megtanultad

la mancha

nem maradt
egyetlen szélmalom sem
csak a szél

egyetlen aréna sincs nyitva
csak torréádorok fényképei
a kocsmák falán
és az üzletekben az összehordott
kardok a szuvenírek mellett

a katedrálisban apró
érmét dobtam egy dobozba
és kigyulladt
egy elektromos gyertya
nehogy megfüstöljem
isten falait
egy olcsó fény a hozzáférhetetlen
üveg alatt egyedül
az én háborgó lelkemnek

minden szó
minden vers
az összes gondolat
csak bűn és bűn

és egyetlen angyal
aki túl könnyen
előre megbocsát

éjjel a repülőből
annyi fényt
annyi ragyogó
és érinthetetlen
gyertyát látok

minden szavamra jut egy

bármelyik nap

minden egyes nap
másba fogok
s egy idő után
azon veszem észre magam
hogy ugyanazt csinálom

ha egy kertben
tíz kutat ásol
mindegyikből ugyanazt
a vizet fogod inni

ha egy város
minden nőjét megcsókolod
az ajkadon
a falakra száradt
mész ízét érzed
ami tavasszal a repkény
alatt megfiatalodik

hogyan is lehetné bárki is
hogyan megöregedvén
közelebb kerülünk
a bölcsességhez hiszen

a ködös napok ugyanúgy
telnek el mint a magányosak és hidegek

minden egyes nap
másba fogok
s egy idő után
azon veszem észre magam
hogy ugyanazt csinálom

éjjeli őrjárat

ennek az álomnak a pillanata
a világ
leghosszabb pillanata

arról szól hogy az
angyalom elmeséli nekem
az ő végtelen életét
amiben én csak ez a
múló pillanat vagyok

az ovidius téren

csak úgy átmentem
az ovidius téren
néhány dölyfös szarkofág között
görögök pihentek bennük
akik halála után pár
évszázaddal
ovidius követtek

a görögök szaporán
beszéltek maguk között
megkérdeztem tőlük
hallottak-e ovidiusról
nem hallottunk mi
nehéz mesterség
a borral és olajjal
való tengeri kereskedés
napjainkban és folyton
drágul a valuta

a dzsámi minaretje mögött
óriási hold emelkedett
ovidius állát
kezében pihentetve
ült háttal

a tengernek
miközben elgondolkozva
figyelt egy pizzát sört
bort és kávét
kínáló nyárikertet

arrébb eminescu ült
arccal a tengernek
ugyanolyan hallgatagon
száz árboc hagyta el
a partot a holdfényben
borral olajjal és reményekkel

ovidius hallgatott
csak a görög kereskedők
zsivaja hallatszott
akik minden drahmáért
alkudoztak egymással

ovidiustól a nyárikert
felé tartottam
senecával gondolataimban
artes serviunt vitae
sapientia imperat

azt mondtam a lánynak
aki az asztalokat törölgette

és a székeket rendezte
két pohár bort
szeretnék hogy ovidiusszal
ihassak

a záróra rég elmúlt
egész nap dolgoztam
anyám kedvéért sem
nyitok már

és hagyja már békén ovidiust
mert egész nap
vele ittak a
járókelők

akkor jövök holnap
de már holnap van – mondta –
éjfél is elmúlt már
négy perccel
látja milyen hold kelt fel
a mecset fölött
egy nap talán az ember
eljut a holdra

de hát eljutottak kisasszony
ez régen volt
gyerekkoromban

én nem tudom mi volt
a maga gyermekkorában
mert én akkor meg se voltam
és nem tudom mi volt
az ovidius fejében
amin most a sirályok ülnek
mert én akkor meg se voltam
csak annyit mondok:
dum eris felix
numerabi multos amicos
tempora si fuerint nubila
solus eris